

Sygn. akt II C 326/13

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 14 maja 2014 roku

Sąd Okręgowy w Gliwicach Wydział II Cywilny Ośrodek (...) w R.

w składzie:

Przewodniczący: SSO Elżbieta Gawlik

Ławnicy:	/
-----------------	---

Protokolant: Hanna Świątek

po rozpoznaniu w dniu 30 kwietnia 2014 roku w Rybniku

sprawy z powództwa 1) S. P., 2) M. P. (1)

przeciwko Bankowi Spółdzielczemu w T.

o pozbawienie wykonalności tytułu wykonawczego

- 1) oddała powództwo;
- 2) zasądza od powodów solidarnie na rzecz pozwanego kwotę 7.217,00 zł (siedem tysięcy dwieście siedemnaście złotych) tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego;
- 3) odstępuje od obciążania powodów kosztami sądowymi.

Sygn. akt II C 326/13

UZASADNIENIE

Powodowie M. P. (1) i S. P. wnieśli o pozbawienie bankowego tytułu egzekucyjnego z dnia 28.07.2009 r. pozwanego Banku Spółdzielczego w T. wykonalności odnośnie nich w ten sposób, że właściwy Komornik Sądowy może prowadzić egzekucję na rzecz pozwanego wyłącznie z nieruchomości powodów do kwoty 300.000 zł, dla której Sąd Rejonowy w Raciborzu prowadzi księgę wieczystą KW (...), nadto o zasądzenie od pozwanego na ich rzecz kosztów postępowania.

W uzasadnieniu pozwu podali, że w dniu 2.03.2007 r. pomiędzy M. P. (2) i B. P., a pozwanym Bankiem doszło do zawarcia Umowy nr (...) o pożyczkę hipoteczną, której strony ustaliły, że spłata rat pożyczki i odsetek zostanie zabezpieczona m.in. w formie hipoteki kaucyjnej do kwoty 300.000 zł wpisanej do księgi wieczystej powodów oraz w formie weksla in blanco poręczonego przez powodów. Z umowy wynika zatem, że powodowie odpowiadają za spłatę rat i odsetek do wysokości 300.000 zł z nieruchomości KW (...), a więc są w tej części dłużnikami rzeczowymi pozwanego oraz z tytułu poręczenia wekslowego zgodnie z deklaracją wekslową z dnia 2.03.2007 r. bez określenia wysokości.

Postanowieniem z dnia 10.09.2009 r. sygn. I Co 1376/09 Sąd Rejonowy w Raciborzu nadał sądową klauzulę wykonalności bankowemu tytułowi egzekucyjnemu z dnia 28.07.2009 r. Banku Spółdzielczego w T. przeciwko powodom jako dłużnikom solidarnym do kwoty 224.458,41 zł z dalszymi odsetkami umownymi w wysokości 20% w

stosunku rocznym liczonymi od kwoty 215.130 zł od dnia 28.07.2009 r. do dnia zapłaty, jednak łącznie nie więcej niż do kwoty 500.000 zł. Pozwany złożył wniosek egzekucyjny przeciwko powodom do Komornika, a ten prowadzi egzekucję.

Powodowie nie kwestionują prawidłowości wszczęcia egzekucji, o ile prowadzona jest z ich nieruchomości zapisanej w księdze wieczystej KW (...). Postępowanie w tym zakresie zostało zresztą umorzono przez Komornika postanowieniem z dnia 26.09.2011 r. na podstawie art. 823 k.p.c. i aktualnie nie jest prowadzona egzekucja z nieruchomości powodów zapisanej w tej księdze.

Powodowie potwierdzili, że pożyczkobiorcy z przedmiotowej umowy M. i B. P. nie spłacają rat i odsetek pożyczki, a pozwany Bank słusznie wypowiedział im umowę, jak również, że bezspornym jest, iż pozwany nie wypełnił weksła, który poręczali powodowie. Jeżeli więc Bank nie posiada wypełnionego weksła ani też prawomocnego nakazu zapłaty wydanego w oparciu o weksel przeciwko pożyczkobiorcom i powodom, to nie może on prowadzić przeciwko powodom egzekucji z innego składnika ich majątku poza nieruchomością zapisaną w KW (...) i to co do kwoty 300.000 zł. Jakkolwiek powodowie podpisali w dniu zawierania umowy oświadczenie o dobrowolnym poddaniu się egzekucji bez wypełnionej w nim treści, to podpisali go jako załącznik do podpisanego weksła in blanco. Dopiero potem pozwany wbrew umowie wypełnił oświadczenie i załączył do wniosku o nadanie klauzuli wykonalności bankowemu tytułowi egzekucyjnemu z dnia 28.07.2009 r. Dowodem prawdziwości twierdzeń powodów w tej części jest okoliczność, że w umowie pożyczki oświadczenie nie zostało wymienione jako załącznik i takim też nie było. Skutkiem powyższych okoliczności Komornik od 2009 r. prowadzi egzekucję przeciwko powodom z ich świadczeń emerytalno-rentowych, otrzymując z tego tytułu kwotę 2400,46 zł miesięcznie. Komornik dokonał również zajęć ekspektatywy wierzytelności powodów z tytułu nadpłaty w podatkach dochodowym i VAT w Urzędzie Skarbowym w R. oraz rachunków bankowych powodów, co oznacza, że na wniosek wierzyciela prowadzi on egzekucję z całego majątku powodów, a to jest niedopuszczalne.

W odpowiedzi na pozew **pozwany wniosł o oddalenie powództwa w całości** i zasądzenie na jego rzecz od powodów kosztów postępowania. W uzasadnieniu pisma podał, że powodowie dochodząc swojego roszczenia argumentują, że Bank nie wypełniając weksła In blanco, który poręczyli i nie posiadając prawomocnego nakazu zapłaty w oparciu o weksel nie może prowadzić przeciwko nim egzekucji z innych składników majątku, poza wskazaną nieruchomością i tylko do kwoty 300.000 zł, zarzucili, że argumenty Banku w tym również argument podpisania oświadczenia o poddaniu się egzekucji bez wypełnionej w nim treści nie mają nic wspólnego z rzeczywistym przebiegiem zdarzeń i są sprzeczne z przepisami prawa i obowiązującym w tej materii orzecznictwem.

Jako bezsporny przytoczyli fakt, iż powodowie w dniu 2.03.2007 r. dobrowolnie i świadomie podpisali się jako poręczyciele na odwrocie weksła in blanco oraz na deklaracji wekslowej, ale też na samej umowie w rubryce poręczyciele, gdzie obok ich podpisów zostały szczegółowo wymienione ich dane osobowe. Podpisali również oświadczenie o dobrowolnym poddaniu się egzekucji, gdzie zaznaczono, że zobowiązanie ich wynika z poręczenia pożyczki hipotecznej, i że było ono podpisane jako dokument kompletny, z w pełni wypisaną w nim treścią, bez jakichkolwiek braków czy pustych miejsc. Twierdzenia powodów, aby było inaczej, są nieprawdziwe i nie zostały poparte jakimkolwiek dowodem. Ze wszystkich podpisanych przez powodów dokumentów wynika zatem jasno, że zobowiązali się oni jako poręczyciele do spłacenia pożyczki, w sytuacji gdy takiej spłaty nie dokonają kredytobiorcy: raz jako poręczyciele wekslowi, a drugi raz jako poręczyciele z poręczenia cywilnego zgodnie z postanowieniami art. 876 k.c. Poręczenie cywilne powstało, bowiem powodowie zgodnie podpisali się na umowie pożyczki w rubryce „poręczyciele”, czym wyrazili zgodę i wypełnili przesłanki do zaciągnięcia takiego zobowiązania. Potwierdzeniem takiego właśnie poręczenia było następnie podpisanie oświadczenia o dobrowolnym poddaniu się egzekucji, gdzie zaznaczono, że czynią to w związku poręczeniem pożyczki hipotecznej nie ograniczając, że poręczenie odnosi się tylko do wystawionego weksła. Zdaniem Banku, jeśli w chwili składania wniosku o klauzulę załączył on weksel in blanco, który nie był wypełniony i podpisaną przez powodów deklarację wekslową, to ta może być potraktowana jako poręczenie cywilne, co też przyjął Sąd Rejonowy zgodnie z linią orzeczniczą. Wobec treści przywołanych w odpowiedzi na pozew orzeczeń, jakkolwiek w deklaracji wekslowej strony określają warunki wypełnienia weksła in blanco, to treść tego dokumentu zawiera wszelkie cechy niezbędne do ważnego poręczenia cywilnego, a w sytuacji nie wypełnienia

przez Bank weksla, złożona deklaracja spełnia wymagania wynikające z art. 876 § 2 k.c. W deklaracji wekslowej z dnia 2.03.2007 r. zostały określone wszystkie istotne i wymagane przywołanym przepisem elementy poręczenia cywilnego: została ona sporządzona na piśmie, podpisana przez powodów, określono w niej wierzytelność i jej wysokość, za którą powodowie poręczają, wskazano umowę, z której wierzytelność ta wynika. Powyższe przesądza, zdaniem pozwanego, o tym, iż uzyskał on prawo prowadzenia egzekucji ze wszystkich składników majątku, a nie tylko z nieruchomości.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Bezspornym jest, że w dniu 2.03.2007 r. B. P. i M. P. (2) zawarli z pozwanym Bankiem umowę pożyczki nr (...). Pozwany udzielił pożyczkobiorcom pożyczki w kwocie 250.000 zł płatnej w ratach z obowiązkiem całkowitej jej spłaty wraz z odsetkami do dnia 15.02.2022 r. W § 5 umowy strony ustaliły, że spłata rat pożyczki i odsetek zostanie zabezpieczona w formie hipoteki kaucyjnej, polisy i cesji praw z polisy z ubezpieczenia domu i warsztatu, weksla in blanco poręczonego przez powodów oraz umowy o przelew wierzytelności z rachunku.

Umowę podpisały jej strony, a nadto jako poręczyciele – powodowie. Ci ostatni, również jako poręczyciele, podpisali deklarację wekslową, w której wskazano strony umowy, opisano umowę, wysokość wierzytelności określając jej źródło. Jest to kolejny dokument, na którym powodowie podpisali się jako poręczyciele pożyczki pobranej przez B. P. i M. P. (2) poza wekslem, na którym podpisali się własnoręcznie na jego odwrocie zaznaczając „poręczam”. Następnym dokumentem, na którym powodowie podpisali się jako poręczyciele było wystawione w dniu zawierania umowy pożyczki dobrowolne poddanie się przez powodów egzekucji z tytułu poręczenia pożyczki hipotecznej, a więc nie tylko z tytułu wierzytelności wynikającej z weksla. Zgodnie z treścią oświadczenia zawierającego wskazanie umowy pożyczki z powołaniem się na warunki jej zawarcia, pozwany Bank upoważniony został przez powodów do wystąpienia z wnioskiem o nadanie klauzuli wykonalności Bankowemu Tytułowi Egzekucyjnemu ale też na wstępie już zaznaczono, że powodowie są poręczycielami pożyczki hipotecznej, co wyeksponowano również na końcu tekstu oświadczenia.

Bezspornym jest pomiędzy stronami, że pożyczkobiorcy zaprzestali spłacania rat zaciągniętej przez siebie pożyczki, jak również, że przeciwko powodom wszczęto postępowanie egzekucyjne prowadzone przez Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym w Raciborzu. Postanowieniem z dnia 26.09.2011 r. Komornik Sądowy stwierdził umorzenie postępowania egzekucyjnego w części dotyczącej nieruchomości dłużników. Postępowanie prowadzone było przeciwko powodom o egzekucję świadczeń pieniężnych, a przywołanym postanowieniem Komornik stwierdził umorzenie postępowania egzekucyjnego jedynie w części, wskazując, że dotyczy egzekucji skierowanej do nieruchomości powodów.

Bezspornym również między stronami jest, że wobec umorzenia postępowania egzekucyjnego w zakresie jak wyżej, Komornik dokonał zajęcia wierzytelności powodów z ich rachunku bankowego oraz ekspektatywy ich wierzytelności z tytułu nadpłaty w podatku dochodowym (odpowiednio: w bankach i Urzędzie Skarbowym). Konsekwencją powyższego jest zajęcie również świadczeń emerytalno-rentowych powodów prowadzone od 2009 r.

Sąd zważył co następuje:

Bezspornym pomiędzy stronami jest, iż powodowie są poręczycielami pożyczki hipotecznej udzielonej przez pozwanego Bank (...).

Spór dotyczy zakresu poręczenia udzielonego przez powodów.

Według powodów, poręczyli oni za pożyczkobiorców spłatę zaciągniętej przez nich pożyczki jedynie jako poręczyciele z weksla, odpowiednio podpisanego przez pożyczkobiorców i poręczycieli.

Według pozwanego powodowie są poręczycielami pożyczki nie tylko z weksla, ale także poręczycielami cywilnymi wobec pisemnego poręczenia zaciągniętego przez M. i B. P. zobowiązania na dalszych pismach, takich jak oświadczenie o dobrowolnym poddaniu się egzekucji, deklaracji wekslowej, a przede wszystkim na samej umowie pożyczki.

Zauważyć należy w tym miejscu, iż eksponowane przez powodów uregulowanie z § 5 Umowy, zawarte zostało przez **strony** pożyczki celem zabezpieczenia tejże. Istotnie jedną z form wskazanego tam zabezpieczenia jest hipoteka kaucyjna do kwoty 300.000 zł wpisana w księdze wieczystej prowadzonej dla nieruchomości powodów, a kolejną poręczony przez nich weksel in blanco. Jakkolwiek zgodnie z powyższym zapisem strony pożyczki ustaliły wymienione tam formy zabezpieczenia, to zważyć należy, że powodowie nie są stronami umowy pożyczki, a swój podpis złożyli jako poręczyciele pod całą Umową, ręką zatem za spłatę zobowiązania przez pożyczkobiorców.

Zgodnie z powyższym, sposób zabezpieczenia pożyczki ustalony przez strony umowy nie ogranicza odpowiedzialności powodów jako poręczycieli w sposób przyjęty jako zabezpieczenie pożyczki, ale czyni powodów poręczycielami cywilnymi w tym postępowaniu.

Sąd nie dał wiary twierdzeniom pozwu, jakoby oświadczenie o dobrowolnym poddaniu się egzekucji zostało podpisane przez powodów in blanco, bowiem okoliczność ta nie została udowodniona czy choćby uwiarygodniona.

Przychylić się należy do argumentów pozwanego, że poręczenie udzielone w odrębnym dokumencie dołączonym do weksla nie ma charakteru poręczenia wekslowego w rozumieniu art. 30 prawa wekslowego. Jakkolwiek powód oparł swoje żądanie na przepisie art. 840 § 1 pkt 1 k.p.c. kwestionując istnienie po swojej stronie obowiązku stwierdzonego tytułem egzekucyjnym wobec faktu, że pozwany Bank nie wypełnił weksla i nie wezwał powodów do jego wykupienia, to powyższe nie może stanowić podstawy do zwolnienia powodów z odpowiedzialności cywilnej za zobowiązanie wynikające z poręczenia umowy pożyczki. Jest oczywistym, że weksel nie wypełniony nie rodzi skutków prawnych, ale konsekwencją tego jest tylko to, że Bank nie mógłby wystąpić przeciwko powodom jako swoim dłużnikom z pozwem o wydanie nakazu zapłaty na podstawie tego weksla. Pozwany ma świadomość powyższych uwarunkowań, co sam przyznał na rozprawie, argumentując, że odstąpienie od wszczęcia postępowania o wydanie nakazu zapłaty uzasadnione jest względami merkantylnymi i to właśnie z uwzględnieniem interesów powodów, których taki proces naraziłby na dodatkowe koszty. Bezspornym natomiast jest, że mimo okoliczności jak wyżej nadal istnieje po stronie powodów obowiązek, który wynika z tego, że podpisali się oni pod deklaracją wekslową jako poręczyciele oraz na oświadczeniu o dobrowolnym poddaniu się egzekucji. Skoro powodowie nie przeczą tym zdarzeniom, a z nich wynika ich obowiązek spłaty pożyczki, to roszczenie oparte na treści art. 840 § 1 pkt 1 k.p.c. nie może być uwzględniony, nie ma bowiem podstaw do uwzględnienia powództwa o pozbawienie tytułu wykonalności.

Zgodnie z treścią art. 840 § 1 pkt 1 k.p.c. dłużnik może w drodze powództwa żądać pozbawienia tytułu wykonawczego wykonalności, jeżeli przeczy zdarzeniom, na których oparto wydanie klauzuli wykonalności, a w szczególności gdy kwestionuje istnienie obowiązku stwierdzonego tytułem egzekucyjnym, nie będącym orzeczeniem Sądu.

Jak z powyższego wynika, powodowie winni wykazać, że obowiązek stwierdzony bankowym tytułem egzekucyjnym nie istnieje. Ten obowiązek istnieje, bowiem, na ten czas, wynika nie z poręczenia wekslowego ale z poręczenia cywilnego, co Sąd ustalił i poddał rozważaniom jak wyżej. Zebrany w sprawie materiał nie stwarza zatem podstaw do uznania, że powodowie nie są zobowiązani do zaspokojenia roszczenia pozwanego Banku. Skoro nie udzielili oni poręczenia tylko na dokumencie weksla, ale też na innych dokumentach, to nie można przyjąć, że udzielili tylko poręczenia wekslowego, tym bardziej, że poręczenie złożone przez nich na wskazanych powyżej dokumentach spełnia wszelkie wymagania przewidziane przepisami prawa cywilnego (art. 876 i n. k.c., por. wyrok SA w Katowicach z dnia 24.10.2007 r. I A Ca 580/07).

O kosztach postępowania Sąd orzekł w myśl art. 98 k.p.c. i zasądził od powodów na rzecz pozwanego solidarnie zwrot kosztów zastępstwa procesowego w kwocie 7.217 zł po myśli § 6 pkt 7 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28.09.2002 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych powiększoną o 17 zł z tytułu opłaty od pełnomocnictwa.

Jakkolwiek Sąd nie obciążył powodów kosztami sądowymi wobec zaistnienia przesłanek z art. 102 k.p.c., to powyższe nie zwalnia powodów od obowiązku zwrotu kosztów procesu przeciwnikowi (art. 108 ustawy z dnia 28 lipca 2005 roku o kosztach sądowych w sprawach cywilnych).